

RAPORT

z **Badania Losów Absolwenta (BLA)** przeprowadzonych wśród absolwentów 6 miesięcy po skończeniu studiów na Wydziale Prawa i Administracji UMK

A. Informacje wstępne:

1. **podstawa prawna sporządzenia raportu** (Zarządzenie nr 205 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie procedury monitorowania losów absolwentów studiów na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu),
2. **opis celu i zakres raportu** (porównanie założonych efektów uczenia się z przygotowaniem do rzeczywistych zadań wykonywanych przez pracujących absolwentów i dostosowanie programów studiów do potrzeb rynku pracy),
3. **okres badawczy**: od września 2023 do czerwca 2024 r.
4. **narzędzia badawcze** (na adresy mailowe absolwentów Uniwersytetu, którzy wyrazili zgodę na udział w badaniu, zostały przesłane zaproszenia do udziału w badaniu, które miało postać ankiety),
5. **zmienne** (o ile wystąpiły): BRAK

B. Wyniki badań ankietowych:

1. Zwrotność ankiet dla jednostki:

W badaniu ankietowym wzięło udział 184 absolwentów Wydziału **Prawa i Administracji UMK** spośród 351 wszystkich absolwentów, którzy wyrazi zgodę na udział w badaniu (całe ankiety wypełniło 127 osób). Zwrotność ankiet dla Wydziału Prawa i Administracji wynosi 52,42% i jest **wyższa** o 5,3 punkta procentowego niż średnia za poprzedni okres, która wyniosła 47,12%

Nazwa i forma (stacjonarne / niestacjonarne) kierunku studiów	Liczba osób uprawnionych do badania (n)	Liczba osób, które wzięły udział w badaniu (n; %)	Liczba osób, które wzięły udział w poprzednim badaniu (n; %)*	Zmiana % (wzrost / spadek) względem poprzedniego okresu*
Prawo studia jednolite stacjonarne/ niestacjonarne	185 / 32	105; 56,76% / 16; 50%	102; 53,13% / 23; 48,94%	WZROST o 3,63 / 1,06 punkta procentowego
Administracja studia I i II stopnia stacjonarna/ niestacjonarna	89/ 35	38; 42,70% / 18; 51,43%	41; 39,05% / 12; 36,36%	WZROST o 3,65 / 15,07 punkta procentowego
Doradztwo podatkowe studia stacjonarne	10	7; 70%	10; 45,45%	WZROST o 24,55 punkta procentowego
Razem	184	52,42%	188; 47,12%	WZROST o 5,3 punktu procentowego

* można dodać kolumny w przypadku możliwości dokonania porównań do wyników z innych okresów badań

Najwyższą zwrotność ankiet wykazano dla absolwentów kierunku doradztwo podatkowe (uprawnionych było jednak zaledwie 10 absolwentów) Zwrotność ankiet jest w pełni **zadowolająca**. **Istotne, by taki poziom zwrotności utrzymać.**

2. Analiza aktywności na rynku pracy absolwentów z uwzględnieniem poprzednich okresów badań

Nazwa i forma (stacjonarne / niestacjonarne) kierunku studiów	Aktywność na rynku pracy w okresie realizacji monitoringu (n; %)		Zmiana aktywności zawodowej w stosunku do poprzedniego okresu badań (%)*
	TAK	NIE	Wzrost / spadek
Prawo studia jednolite stacjonarne / niestacjonarne	96 (95,05%)/ 14 (93,33%)	5 (4,95%) 1 (6,67%)	BYŁO: 95 (95,96%) prawo stacj., 21 (100%) prawo niestacj.
Administracja studia stacjonarne/ niestacjonarne	32 (84,21%)/ 16 (88,89%)	6 (15,79) 2 (11,11%)	BYŁO: 36 (90%) s/ 12 (100%) aktywnych zawodowo ns
Doradztwo podatkowe	6 (85,71%)	1 (14,29%)	BYŁO: 9 (100%) aktywnych zawodowo
Razem	164 (91,62%)	15 (8,38%)	BYŁO: 173 osoby aktywne zawodowo (95,58%); 8 nieaktywnych (4,42%)

* można dodać kolumny w przypadku możliwości dokonania porównań do wyników z innych okresów badań

Według danych sytuacja pojedynczych osób może wpłynąć na ogólny ogląd procentowy, stąd spadek w przypadku prawa niestacjonarnego (1 osoba pozostająca nieaktywna zawodowo), administracji niestacjonarnej (2 os. pozostające nieaktywne zawodowo) i doradztwa podatkowego (1 os.) nie powinien wpływać na ogólną ocenę zjawiska aktywności na rynku pracy, wypadającą zadowalająco.

3. Analiza sytuacji zawodowej, w której znalazł się absolwent w okresie realizacji monitoringu

Nazwa i forma (stacjonarne, s / niestacjonarne, ns) kierunku studiów	Sytuacja zawodowa								
		praca (w tym płatne praktyki i staż, także finansowane z PUP)	kształcenie	prowadzenie działalności gospodarczej	prowadzenie gospodarstwa rolnego	praca niezarobkowa*	aplikacja prawnicza	lekarzski staż podyplomowy	pozostawanie bez pracy
Prawo jednolite stacjonarne	n; %	76; 75,25%	10; 9,9%	1; 0,99%	1; 0,99%	4; 3,96%	39; 38,61%	-	5 4,95%
	Zmiana^								
Prawo jednolite niestacjonarne	n; %	11; 73,33%	-	4; 26,67%	-	-	3; 20%	-	1 6,67%
	Zmiana^								
Administracja I i II st. stopnia stacjonarna	n; %	26; 68,42	9; 23,68	2; 5,26%	2; 5,26%	-	-	-	6 15,79%
	Zmiana^								
Administracja I i II stopnia niestacjonarna	n; %	15; 83,33%	2; 11,11%	-	-	-	-	-	2; 11,11%
	Zmiana^								
Doradztwo podatkowe stacjonarne	n; %	5; 71,43%	1; 12,29%	-	-	-	-	-	1; 12,29%
	Zmiana^								

Razem	133; 74,30%	22; 12,29%	7; 3,91%	3; 1,68%	4 2,23%	42 23,46%	-	15 8,38%
-------	----------------	---------------	-------------	-------------	------------	--------------	---	-------------

^ zmiana w stosunku do poprzedniego okresu badań – można dodać wiersze w przypadku możliwości dokonania porównań do wyników z innych okresów badań

* bezpłatny staż, praktyki, praca przy wykonywaniu obowiązków domowych, opieka nad dzieckiem, wolontariat itp.

Kolorami oznaczono tendencje wzrostowe (zielony) i malejące (czerwony) wobec wyników poprzedniego badania. Ta forma została zastosowana także do dalszych wskazań. Kolorem niebieskim zaznaczono wynik tożsamy, jeśli chodzi o liczbę osób.

4. Formy zatrudnienia absolwentów z uwzględnieniem poprzednich okresów badań

Nazwa i forma (stacjonarne, s / niestacjonarne, ns) kierunku studiów		Forma zatrudnienia			
		Umowa o pracę	Umowa cywilno-prawna	Staż z Urzędu pracy	Praca bez umowy
Prawo jednolite stacjonarne / ns	n; % s/ ns	49; 64,47% / 10; 90,91	28; 36,84% / 1; 9,09%	-	- / 1; 1,32%
	Zmiana^ BYŁO:	60,76% s / 83,33%	35,44% s / 22,22%	2,53%	6,33% /
Administracja I i II stopnia st / ns	n; % / ns	17; 65,38% / 14; 93,33%	8; 30,77% / 1; 6,67%	1; 3,85% / -	-
	Zmiana^ BYŁO:	60,76% 85,33%	35,44% 22,22%	2,53% -	
Doradztwo podatkowe stacj	n; %	3; 60,00%	1; 20%	1; 20%	-
	Zmiana^ BYŁO:	6; 75%	1; (12,5%)	1 (12,5%)	-
Razem		69 (64,49%)	37 (34,58%)	2 (1,87%)	1 (0,93%)

^ zmiana w stosunku do poprzedniego okresu badań - można dodać wiersze w przypadku możliwości dokonania porównań do wyników z innych okresów badań

5. Satysfakcja z pracy

Nazwa i forma (stacjonarne, s / niestacjonarne, ns) kierunku studiów		Satysfakcja z wykonywanej pracy					
		Całkowity brak zadowolenia (1)	Brak zadowolenia (2)	Ani tak/ani nie (3)	Zadowolenie (4)	Pełne zadowolenie (5)	Nie mam zdania
Prawo jednolite stacjonarne	n; %	-	1 1,59%	14 22,22%	29; 46,03%	19 30,16%	-
	Zmiana^ BYŁO:	1,67%	-	16,67%	32; 53,33%	16; 26,67%	
Prawo jednolite niestacjonarne	n; %	1 12,50%	4 50%	-	2 25%	1 12,50%	-
	Zmiana^ BYŁO:	2, 13,33%	1 6,67%	3 20%	6 40%	3 20%	

Administracja I i II stacjonarna	n; %	1 5%	1 5%	3 15%	11 55%	3 15%	1 5,0%
	Zmiana^ BYŁO:	3, 17,65%	4 23,53%	-	9 52,94%	3 17,65%	-
Administracja I i II st niestacjonarna	n; %	1 8,33%	-	3 25%	6 50%	2 16,67%	-
	Zmiana^ BYŁO:	-	1; 9,09%	2 18,18%	4 36,36%	3 27,27%	1; 9,09%
Doradztwo podatkowe stacjonarne	n; %	-	-	1 20%	2 40%	2 40%	-
	Zmiana^ BYŁO:	-	2, 28,57%	2 28,57%	2 28,57%	-	-
Razem		3 2,78%	6 5,56%	21 19,44%	50 46,30%	27 25%	1 0,93%

Nazwa i forma (stacjonarne, s / niestacjonarne, ns) kierunku studiów		Zarobki						
		< 1000 zł	od 1000 do 1999 zł	Od 2000 do 2999 zł	od 3000 do 3999 zł	od 4000 do 4999 zł	> 5000 zł	Brak odpowiedzi
Prawo stacjonarne jednolite	n; %	-	1; 1,59%	2; 3,17%	17; 26,98	15; 23,81	11; 17,43	17; 26,98
	Zmiana^ BYŁO:		3,28%	22,95%	26,23%	13,11%	24,59%	9,84%
Prawo niestacjonarne jednolite	n; %	-	-	1 12,5%	2 25%	-	5 62,5%	-
	Zmiana^ BYŁO:		-	20%	40%	20%	20%	-
Administracja I i II stopnia stacjonarna	n; %	-	2 10%	-	9 45%	3 15%	-	3 15%
	Zmiana^ BYŁO:		18,75%	31,25%	12,50%	12,50%	-	25%
Administracja I i II stopnia niestacjonarna	n; %	-	-	1 8,33%	4 33,33	2 16,67	2 16,67	5 25%
	Zmiana^ BYŁO:		9,09%	18,18%	54,55%			18,18%
Doradztwo podatkowe stacjonarne	n; %	-	-	-	2 40%	1 20%	1 20%	1 20%
	Zmiana^ BYŁO:				2	1	1	1
Razem			3, 2,78%	4 3,70%	34 31,48%	21 19,44%	22 20,37%	22; 2,22%

Nazwa i forma (stacjonarne, s / niestacjonarne, ns) kierunku studiów		Praca na stanowisku kierowniczym	
		TAK	NIE
Prawo studia jednolite stacjonarne/ nstacj	n; % /	5; 7,94%/ 2; 25%	58; 92,06% 6; 75%

	Zmiana^ BYŁO:	12; 19,67%/ 2; 20%	49; 80,33% / 12; 80%
Administracja I i II st. stacjon/ niestacj.	n; %/	4; 20% / 2; 18,18%	16; 80% 9; 81,82%
	Zmiana^ BYŁO:	1; 5,88% / 2; 18,18%	16; 94,12% / 9; 81,82%
Doradztwo podatkowe stacjonarne	n; %	1; 20%	4; 80%
	Zmiana^ BYŁO:	1; 14,29%	6; 85,71%
Razem		14; 12,96%	94; 87,04%

^ zmiana w stosunku do poprzedniego okresu badań - można dodać wiersze w przypadku możliwości dokonania porównań do wyników z innych okresów badań

6. Kompetencje językowe

Nazwa i forma (stacjonarne, s / niestacjonarne, ns) kierunku studiów		Poziom językowy					
		A1	A2	B1	B2	C1	C2
Prawo jednolite st. stacjonarne / niestacj	n; % /	-	1; 7,69%/	3; 23,08 / 2; 66,67	5; 38,46/	1; 7,69%	3; 23,08 / 1; 33,33
	Zmiana^ BYŁO:	-	-	10; 55,56% / 1;50,00 %	6; 33,33%/	2;11,11 %/ 1; 50,00%	-
Administracja st. I i II st. stacjonarne / niestacj.	n; %/	-	1 33,33 /	1 33,33/	1 33,33 / 1 100%	-	-
	Zmiana^ BYŁO:	-	-/ 1; 50%	1; 33,33/	2; 66,67% / 1; 50%	-	-
Doradztwo podatkowe stacjonarne	n; %	-	-	1 (100%)	-	-	-
	Zmiana^ BYŁO:	-	-	1; 33,33%	1; 33,33%	1; 33,33%	-
Razem		-	2; 9,52%	5; 23,81%	9 42,86%	1 4,76%	4 19,05%

^ zmiana w stosunku do poprzedniego okresu badań - można dodać wiersze w przypadku możliwości dokonania porównań do wyników z innych okresów badań

Bardzo niewielu absolwentów wypowiedziało się w powyższej kwestii. Należy dodać, że spośród ankietowanych zasadnicza większość uznała, że studia umożliwiły nabycie kompetencji językowych na odpowiednim poziomie (ewentualnie poziomie niższym niż wymagany). Tylko 1 osoba (absolwent na kierunku prawo) uznała, że studia nie umożliwiły jej nabycia kompetencji językowych.

7. Zadowolenie z wybranego kierunku studiów

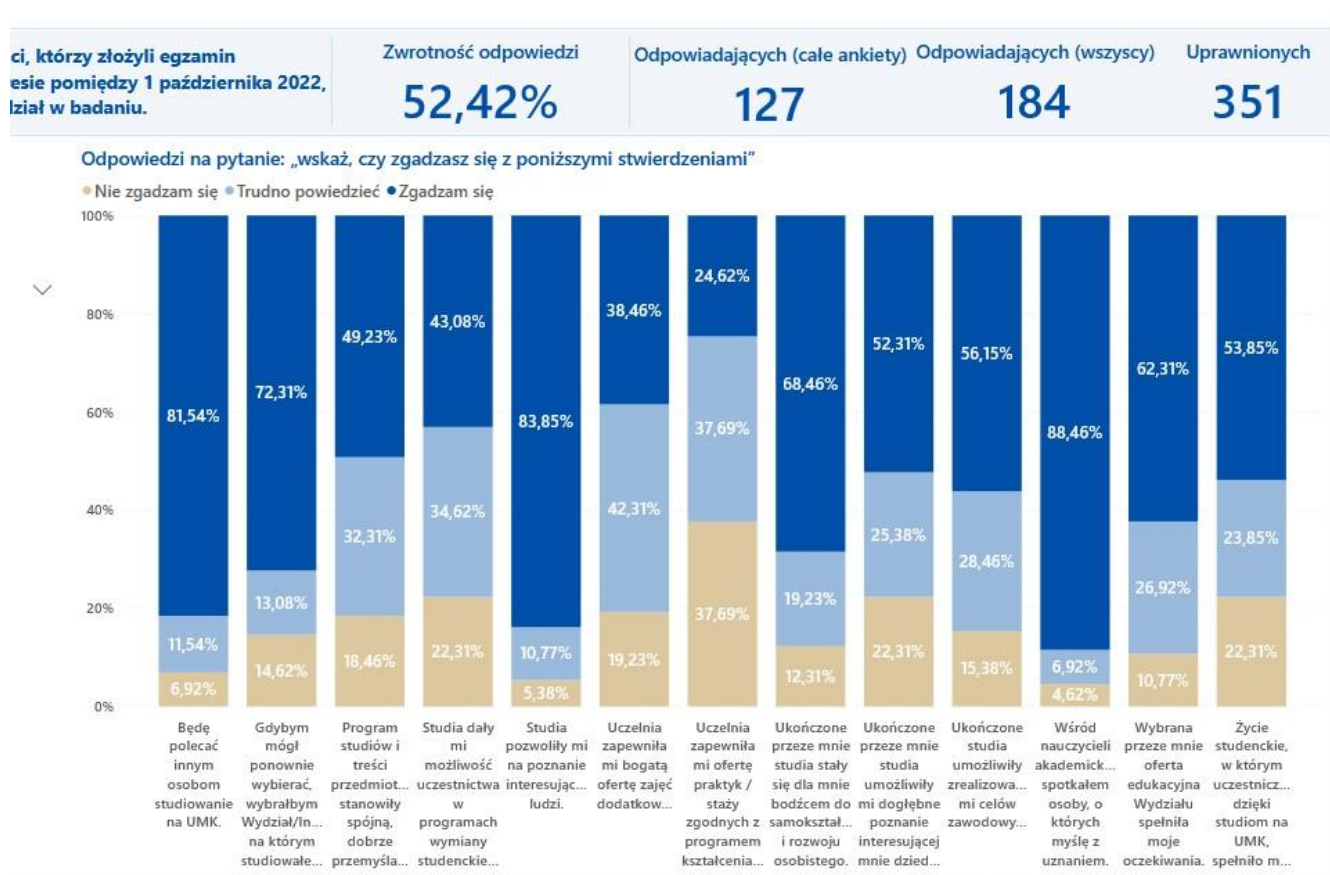
7.1. Ponowne wybranie kierunku studiów

Nazwa i forma (stacjonarne, s / niestacjonarne, ns) kierunku studiów		Ponowne wybranie kierunku studiów	
		TAK	NIE
Prawo studia jednolite stacjonarne / niestacjonarne	n; % /	58; 75% / 9; 100%	19; 25% -
	Zmiana^ BYŁO:	54; 81,82% / 10; 71,43%	12; 18,18%/ 4; 28,57%
Administracja I i II st. studia stacjonarne / niestacjonarne	n; % /	14; 56% 11; 84,62%	11; 44% 2; 15,38%
	Zmiana^ BYŁO:	20; 68,97%/ 8; 80%	9; 31,03%/ 2; 20%
Doradztwo podatkowe studia stacjonarne	n; %	5; 71,43%	2; 28,57%
	Zmiana^ BYŁO:	7; 87,5%	1; 12,5%
Razem		96; 73,85%	34; 26,15%

^ zmiana w stosunku do poprzedniego okresu badań - można dodać wiersze w przypadku możliwości dokonania porównań do wyników z innych okresów badań

7.2. Zgodność ze stwierdzeniami

W tym miejscu proszę umieścić screen z karty „Zadowolenie” wykresu „Odpowiedzi na pytanie: wskaż, czy zgadzasz się z poniższymi stwierdzeniami” dla całej jednostki, bez podziału na kierunki.

C. Rekomendacje i działania uprawiające:

1. Analiza wyników badania w kontekście realizowanych działań doskonalących

Rekomendacja działań doskonalących z poprzedniego okresu	Podjęte działania w celu realizacji rekomendacji	Osoba odpowiedzialna za działanie	Poziom realizacji	Efekty i rezultaty (także powody niezrealizowania)
Podjęcie działań na rzecz wzrostu responsywności i zachęcania do wypełniania całych ankiet.	Zachęty za strony wykładowców mających przedmioty na najwyższych latach studiów	Wykładowcy, w szczególności promotorzy	Częściowo zrealizowana	Utrata kontaktu z wykładowcami i wpływ czasu od chwili zakończenia studiów mają zapewne wpływ na to, że nie tylko część absolwentów podejmuje trud wypełnienia ankiet. Jednocześnie zwrotność w przypadku UMK nie jest bardzo niska, więc należy dbać o utrzymanie obecnego poziomu. Zauważalne jest jednak, że wiele ankiet nie zostało wypełnionych w całości, i wobec niektórych komponentów ankiety absolwenci niechętnie się ustosunkowują (jak poziom zarobków absolwentów). Ten ostatni komponent nie był upubliczniany w kilku poprzednich raportach Koordynatora ds. JK na WPiA.
Wprowadzenie do programu większej liczby zajęć praktycznych	We wrześniu 2024 r. została powołana Komisja Programowa, której powierzono zadanie przygotowania programu uwzględniającego także przedmiotowe postulaty studentów.	Komisja Programowa WPiA i organy uczelni uczestniczące w procesie wprowadzania programu studiów	w trakcie realizacji	Wskazane postulaty studentów dotyczą w szczególności kierunku prawo. Dopiero w ostatnim roku akademickim ukończony został cały nowy 5-letni cykl kształcenia, co nadaje nową perspektywę ocenie absolwentów.
Wprowadzenie do programu większej liczby przedmiotów	Jak wyżej. W Komisji Programowej	Komisja Programowa i organy uczelni	w trakcie realizacji	

kształtujących kompetencje miękkie (umiejętność negocjacji, prezentacji, rozwiązywania konfliktów, mediacji, kontaktu z klientem)	wyłoniono zespół odpowiedzialny za przygotowanie propozycji przedmiotów rozwijających kompetencje miękkie, które należałoby wprowadzić do programów studiów na WPiA	uczestniczące w procesie wprowadzania programu studiów		

*W razie potrzeby dodać kolejne wiersze

2. Opracowanie wniosków stanowiących podstawę do wyznaczenia działań doskonalących w zakresie modyfikacji istniejących programów studiów

2.1. Kierunek studiów PRAWO

Z analizy wyników badań ankietowych wynika, że program studiów na kierunku PRAWO wymaga dostosowania do potrzeb rynku pracy w zakresie następujących efektów uczenia się:

- umiejętność stosowania przepisów prawa do zindywidualizowanych spraw i przypadków.

Podkreślić należy, że ponad 94% absolwentów kierunku prawo jest czynnych zawodowo, ponad 36% kontynuuje kształcenie profilowe, odbywając aplikację prawniczą. Ponad 70% deklaruje zadowolenie z pracy. Ponad 48% pracuje w kategorii „prawo i dziedziny pokrewne”, kolejne 20% podjęło pracę asystencką/ jako personel biurowy. Niespełna 7% pracuje w podatkach. Podmioty zatrudniające absolwentów kierunku prawo to kancelarie radcowskie i adwokacje, administracja publiczna, spółki prawa handlowego, spółki brokerskie, firmy konsultingowe, ale także wojsko, policja, instytucje oświatowe.

Wśród wskazań „o co należy poszerzyć program studiów” znajduje się wiele wezwań do wprowadzenia na szerszą skalę pisania pism procesowych, „praktycznego podejścia do zajęć”, analizy prawnej spraw, analizy orzecznictwa, a także prawa nowoczesnych technologii. Absolwenci postulują też wprowadzenie przedmiotów rozwijających kompetencje miękkie – wystąpień publicznych, praca z klientem rynku prawniczego. Pojawiają się także wezwania do „większego zakresu programowego w zakresie Etyki”. Odzwierciedla to także badanie oceny przyrostu kompetencji: najslabiej absolwenci oceniają przyrost w zakresie umiejętności publicznego przemawiania, pracy w grupie, podejmowania dyskusji, budowania relacji z ludźmi. Najwyżej ocenili przyrost kompetencji w zakresie umiejętności samokształcenia, organizacji własnej pracy, wyciągania wniosków, czytania ze zrozumieniem. Analogicznie jako słabości wydziału wskazuje się brak praktyki, brak przedmiotów z pisania pism procesowych, a także niską interaktywność ćwiczeń. Wskazano też, że formuła zajęć 90-minutowych jest lepsza niż 45-minutowych. Absolwenci zwrócili także uwagę na brak pomocy dla osób borykających się z problemami zdrowotnymi. Wśród krytycznych komentarzy wskazani także na ubogą ofertę wyjazdów zagranicznych. Wśród słabości infrastruktury zwrócili uwagę na niewygodne audytoria.

Wśród atutów wielokrotnie podkreślono atmosferę wydziału, dobrą kadrę dydaktyczną i administracyjną, „traktowanie studenta z powagą i szacunkiem”.

Na podstawie wyników analizy dla kierunku PRAWO można wskazać następujące obszary wymagające poprawy:

Obszar wymagający poprawy	Sposób działania	Osoby odpowiedzialne	Terminy realizacji
Zwiększenie przestrzeni dla zajęć praktycznych	Monitoring i korekta programu studiów	Komisja Programowa WPiA	Rok akademicki 2024/2025
Korekta układu treści między wykładami a ćwiczeniami	Kontrola koordynatorów przedmiotów nad formą ćwiczeń i zakresem zagadnień	Wykładowcy	Rok akademicki 2024/2025
Rozwój kompetencji miękkich	Monitoring i korekta programu studiów, na bieżąco - przebudowanie modelu ćwiczeń w celu większego zaangażowania studentów, tj. form interaktywnych, elementów dyskusyjnych.	Komisja Programowa WPiA, wykładowcy prowadzący ćwiczenia	Rok akademicki 2024/2025
Elementy infrastruktury wydziałowej	Remonty sal wykładowych, w szczególności wymiana ławek i krzeseł – jest to proces, który już trwa, w kilku salach powróciły tradycyjne ławki z wygodnymi krzesłami zamiast siedzeń z plastikowymi podłokietnikami, trwa obecnie kompleksowy remont Audytorium A.		Kolejne lata akademickie

*W razie potrzeby dodać kolejne wiersze

2.2. Kierunek studiów ADMINISTRACJA

Z analizy wyników badań ankietowych wynika, że program studiów ADMINISTRACJA wymaga dostosowania do potrzeb rynku pracy w zakresie następujących efektów uczenia się:

- umiejętność stosowania przepisów prawa do zindywidualizowanych spraw i przypadków.

Ponad 85% absolwentów kierunku administracja pozostaje czynnych zawodowo, z dominującą formą zatrudnienia w postaci umowy o pracę. W niemal 70% absolwenci ci deklarują zadowolenie z pracy. Wśród kategorii stanowisk dominuje praca asystencka/ personel biurowy (niespełna 44%), kolejna pozycja to Sprzedaż/Obsługa klienta.

Wśród zaleceń „o co poszerzyć program studiów” znajdują się postulaty wzbogacenia programu o przedmioty praktyczne, w tym w odniesieniu do funkcjonowania organów administracji samorządowej i rządowej, ale także wiedzę z zakresu przedsiębiorczości, obsługi pakietu Office i umiejętności miękkie, jak radzenia sobie ze stresem. Absolwenci podjęli pracę w urzędach gmin, administracji publicznej (ZUS, ARiMR), kancelariach prawniczych, spółkach prawa handlowego, bankowości, oświacie. 56% wybrałaby ponownie ten kierunek studiów (14 osób), 44% nie (11 osób).

Nisko oceniono możliwości udziału w programach wymiany studenckiej. Na skali przyrostu kompetencji na studiach wysoko znajdują się umiejętność wyciągania wniosków, pisanie tekstów, czytania ze zrozumieniem. Najniżej na skali umiejscowiono odpowiednio umiejętność publicznego przemawiania, podejmowania dyskusji, pracy w grupie. Wśród słabości wydziału wskazano w kilku komentarzach słabą organizację zajęć (postulowano np. wprowadzenie zajęć ćwiczeniowych w blokach), wśród niedostatków infrastrukturalnych zwrócono uwagę na małą liczbę miejsc do siedzenia w przestrzeni wspólnej (korytarze). Wśród atutów podkreślono bardzo dobrą kadrę, lokalizację budynku WPiA i jego przestrzeń, dobrą komunikację między wykładowcami i studentami.

Na podstawie wyników analizy oraz konsultacji z komisją programową dla kierunku ADMINISTRACJA można wskazać następujące obszary wymagające poprawy:

Obszar wymagający poprawy	Sposób działania	Osoby odpowiedzialne	Terminy realizacji
Zwiększenie przestrzeni dla zajęć praktycznych	Monitoring i korekta programu studiów	Komisja Programowa WPiA	Rok akademicki 2024/2025
Informacja dotycząca praktyk, dodatkowych zajęć, możliwości wyjazdów, zaangażowania w przedsięwzięcia studenckie (absolwenci wskazują, że czują się studentami „drugiej kategorii” wobec studentów flagowego kierunku).	Działania na rzecz lepszej komunikacji wobec studentów administracji	Pracownicy dziekanatu, studenckie koła naukowe, Samorząd Studencki WPiA UMK	Rok akademicki 2024/2025 i lata kolejne (zadanie ciągłe)

*W razie potrzeby dodać kolejne wiersze

2.3. Kierunek studiów: DORADZTWO PODATKOWE

Z analizy wyników badań ankietowych wynika, że program studiów na kierunku doradztwo podatkowe jest dobrze, choć w niektórych kwestiach nieco ambiwalentnie oceniany. Wśród wskazań program studiów wskazany jest zarazem jako atut, jak i jako słabość, przy czym te ostatnie uwagi odnoszą się także do systemu ogólnouczelnianego („źle przemyślane przedmioty”, „niepotrzebne zajęcia ogólnouniwersyteckie”). Wskazano także w pojedynczym komentarzu, że studenci tego kierunku mają poczucie bycia „studentami drugiej kategorii”, co oznacza, że należy podjąć wysiłki na rzecz lepszej informacji studentów tego kierunku o możliwościach udziału w dodatkowych zajęciach naukowych i warsztatowych organizowanych na WPiA, a także zachęcić do udziału w aktywnościach studenckich. Studenci tego kierunku w ponad 85% są aktywni zawodowo, co więcej, ich kategorie stanowisk są bezpośrednio i ściśle powiązane z wykształceniem kierunkowym: podatki (60%), Finanse/Bankowość/Księgowość w 20% i tak samo Kadry/HR/Doradztwo zawodowe. To grupa absolwentów deklarująca zadowolenie z pracy. Jej pracodawcy to organy administracji, administracji skarbowej, firmy konsultingowe i SSP. Podobnie jak inne grupy absolwentów, najwyżej ocenia się przyrost w zakresie kompetencji krytycznego myślenia, pisanie tekstów, wyciągania wniosków, czytania ze zrozumieniem, znacznie słabiej umiejętność publicznego przemawiania, pracy w grupie, podejmowania polemiki.

Na podstawie wyników analizy dla kierunku doradztwo podatkowe można wskazać następujące obszary wymagające poprawy:

Obszar wymagający poprawy	Sposób działania	Osoby odpowiedzialne	Terminy realizacji
Monitoring i ewentualna korekta programu studiów	Jest to działanie obecnie realizowane, wskazano je	Komisja Programowa i jej członek	Rok akademicki 2024/2025

doradztwo podatkowe (absolwenci wskazują na ewentualną przydatność dodatkowego przedmiotu z zakresu rachunkowości i większe przygotowanie w zakresie pisania opinii prawno-podatkowych).	już powyżej. Należy jednak w procesie monitoringu uwzględnić czynniki zewnętrzne, niezależne od wydziału, jak choćby decyzje Ministra Finansów w zakresie egzaminowania kandydatów na doradców podatkowych.	wskazany jako odpowiedzialny za korektę programu na kierunku doradztwo podatkowe.	

*W razie potrzeby dodać kolejne wiersze